

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Filozofická fakulta

Ústav věd o umění a kultuře

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce a studijní obor: Bc. Simona Vaníčková, Kulturní studia

Název práce: Star Wars: A Franchise Story

Vedoucí práce: Prof. PhDr. Petr Bílek, CSc.

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Je zvykem, že diplomové práce směřují obvykle k tomu nějaký problém analyzovat a vyřešit, tedy odstranit dojem či fakt dosud neznámého a nahradit jej kategorií již dobře poznaného. Práce Simony Vaníčkové je založena poněkud jinak: Jejím cílem je dát dohromady porůznu roztroušené informace, fakta a medializované příběhy a odvyprávět ucelený příběh geneze kulturního produktu shrnutého pod označením-logem Star Wars, který je vnímán jako jeden „z nejikoničtějších fenoménů Hollywoodu“.

Simona Vaníčková vykládá Star Wars po právu jako franšizu. V duchu kulturních studií opírá svůj výklad o pojmy hegemonie a celou franšizu vykládá nikoli jako geniální výmysl George Lucase, ale jako soubor průběžně vytvářených pravidel rozvíjení světa Star Wars v různých mediálních podobách, doprovázený i komerčním zřetelem k ochraně produktů či ke způsobu jejich nabízení fanouškům. Základem interpretace Simony Vaníčkové je zřetel k neutuchajícímu řetězci inovací, na nichž celý úspěch Star Wars zjevně stojí.

Práce vyniká čtivostí, schopností zacílit na podstatné a interpretačně produktivní jevy a schopností odlišovat mezi záplavou podružných faktů ve stylu historek z natáčení, a jevy, které vykazují nosnou, produktivní a zobecnitelnou podobu. Vyniká také zacílením, kdy se nenechá rozptylovat výlety k samotným dílům a jejich interpretacím, ani ke sledování ohlasů, ať už recenzních, nebo fanouškovských. V centru celé práce stojí ukázněně právě koncept franšizy využívající specifické a produktivní marketingové strategie, který je sledován se zaujetím, ale bez emocionálních hodnotících soudů. Výklad tam, kde je to funkční, podkládá i odbočkami k širším kontextům hollywoodské filmové produkce a jejího legislativního či produkčního rámce. Vzniká tak přínosný a vydatný text, který syntetizuje dosud porůznu roztroušené zdroje do koherentního a terminologicky sjednoceného celku. Byť jádrem diplomové práce je syntetizace již existujících zdrojů (autorka, jak je evidentní, mohla stěžejí podniknout nějaký archivní výzkum a dostat se k pramenům dosud nezveřejněným), výsledný text je zcela originální a přínosný pro oborový akademický kontext.

Nebezpečí zdrojů, které Simona Vaníčková měla k dispozici, spočívá v jejich komerčním či popularizačním charakteru; nejde částečně o práce akademické, dávající si pozor na každé slovo. Svým výkladem se jí často daří tuto problematickou stránku rozjuchaného a neterminologického vyjadřování eliminovat, někde by bylo potřeba činit tak ještě víc. Např. když přebírá informace z Garryho Jenkinse: „Williamsovo dílo se stalo prvním orchestrálním albem, které se dostalo do celostátní hitparády¹¹⁷ a prodalo se ho přes milion disků¹¹⁸“ (s. 17). Kdyby si i pan Jenkins dal víc práce s vyjadřováním, byl by býval napsal, že „do hitparády“ (Billboard Hot 100, na 10. místě) se dostala jedna dílčí skladba – hlavní téma, která vyšla na SP, a celý soundtrack nevyšel na žádných discích, ale jako dvojalbum na LP. Na CD poprvé vyšel teprve po letech, v roce 1986. Protože nicméně Simona Vaníčková důsledně odkazuje na využitě zdroje, vina za tento typ nepřesností padá na ně, byť jistě i toto by diplomová práce mohla ohlídat.

Na některých místech i její vlastní výklad poněkud škobrtá stylisticky:

„v roce 1971, kdy také uskutečnil svůj debutový celovečerní film, dystopické drama THX 1138“ (s. 4). Film se myslím neuskutečňuje, film jde do kin, má premiéru atd.

„s příchodem Čelistí se to však spolu s důrazem na reklamní předměty stalo praktikou pro nadějně snímky vysoké kvality“ (s. 7). Ustálený způsob konání nazýváme myslím spíš praxí, a ne praktikou.

Neobjevil se „titulek uvádějící jméno režiséra Irvina Kershnera (který s tím sám žádný problém neměl).“ (s. 26). Kershner možná kdesi tehdy opravdu reagoval floskulí „no problem“, ale my bychom opět měli daný postoj zaobalit do akademičtějšího (a přesnějšího: je zjevné, že neprotestoval, zda ho to ale trochu trápilo, o tom se dá jen spekulovat) vyjádření.

Naopak je třeba ocenit, že práce vychází z velice široké škály zdrojů a z nich do výkladu vnáší vesměs produktivní a funkční podněty či informace; také nakládání s terminologií, jež nemá ustálené české ekvivalenty, je přesné a kreativní, stejně jako kvalita autorsky překládaných citací.

Jako celek vnímám práci jako přínosnou, založenou na velice bohaté škále zdrojů, koherentně a zacíleně napsanou, a proto ji jednoznačně doporučuji k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: výborně

.....
podpis vedoucího práce

V Českých Budějovicích dne 31. 5. 2021

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl